

**ՏԵՂԱԿԱՆ ՏԱՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԵՆԹԱԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔՆԵՐԻ
ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐ**

ՎԶՄԲ վարկ 8572-AM

**ԻՐԱԿԱՆԱՑՆՈՂ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ**

ՀԱՏՈՒԿ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԻ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ԵՎ

ԱՆԿԱՆ ԱՈՒԴԻՏՈՐԻ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ

**ԵՐԵՎԱՆ
Հունիս 2020**

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Էջ

ՂԵԿԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ.....	3
ԱՆԿԱՆ ԱՌԴՈՒՏՈՒՄ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ.....	4
ՀՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՄՈՒՏՔԵՐԻ ԵՎ ՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ	7
ՀԱՏ ԾՐԱԳՐԻ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐԻ ՖՈՆԴԵՐԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ	8
ՀԱՏՈՒԿ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԻ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ.....	9
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1. ԾՐԱԳՐԻ ԿՈՂՄԻՑ ՎՃԱՐՎԱԾ ԳՈՒՄԱՐՆԵՐԻ ԵՎ ՀԱՄԱԾՆԱՐՁԱԲԻ ԲԱՆԿԻ ՓՈԽՀԱՏՈՒՑՈՒՄՆԵՐԻ ՀԱՄԱԴՐՈՒՄ.....	19

**ՂԵԿԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԱՏՐԱՍՄԱՆ ԵՎ ՆԵՐԿԱՑԱՑՄԱՆ ՀԱՄԱՐ**

Հայաստանի Տարածքային Զարգացման Հիմնադրամի (ՀՏԶՀ) ղեկավարությունը պատասխանատու է 23.02.2016թ. կնքված ՎԶՄԲ Վարկ 8572-ԱՄ Վարկային Համաձայնագրով ֆինանսավորվող (Վարկային Համաձայնագիր) “Տեղական տնտեսության և ենթակառուցվածքների զարգացման ծրագիր” (Մրցակիր) հատուկ նպատակների ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման համար, որը ճշմարիտ է ներկայացնում 2019թ. ղեկավարությունը՝ 31-ին ավարտված տարվա դրամական միջոցների մուտքերն և վճարումներն, ինչպես նաև ըստ բաղադրիչների ֆոնդերի օգտագործումը՝ համաձայն Հաշվապահների Միջազգային Դաշնության (ՀՄԴ) Հանրային Հատվածի Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ՀՀՏՄԸՆ) կողմից հրապարակված «Ֆինանսական հաշվետվություններ հաշվապահական հաշվառման դրամային միջոցների սկզբունքով» ՀՀՏՄ ստանդարտի և Համաշխարհային Բանկի կողմից ֆինանսավորվող ներդրումային գործառնությունների Ֆինանսական Շեռնարկի (ՀԲ ուղեցույց):

Հսուուկ նպատակներով ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս, ՀՏԶՀ-ի ղեկավարությունը պատասխանատու է.

- Հաշվապահական հաշվառման բաղադրականության պատշաճ ընտրության և կիրառման համար,
- Ներկայացնել տեղեկատվությունը, ներառյալ հաշվապահական հաշվառման բաղադրականությունը, այնպես որ այն լինի արժանահավատ, համադրելի ու հասկանալի,
- Ներկայացնել լրացուցիչ անհրաժեշտ տեղեկատվություն 31.12.2019թ.-ի վերաբերյալ:

ՀՏԶՀ-ի ղեկավարությունը նաև պատասխանատու է.

- Մշակելու, ներդնելու ու պահպանելու ներքին հսկողության արդյունավետ համակարգ,
- Կատարելու հաշվապահական հաշվառման պատշաճ գրանցումներ, որոնք բավարար են ներկայացնելու ու պարզաբանելու գործարքները, և որոնք հնարավորություն են տալիս հիմնավորել, որ հատուկ նպատակների ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են համաձայն «Ֆինանսական հաշվետվություններ հաշվապահական հաշվառման դրամային միջոցների սկզբունքով» ՀՀՏՄ ստանդարտի և ՀԲ ուղեցույցի,
- Զեղոնարկել հնարավոր միջոցներ Մրցակիր ակտիվների պահպանման նպատակով, և ապահովել, որ ֆոնդերն օգտագործվել են Վարկային Համաձայնագրում նշված պայմաններին և ՀԲ համապատասխան ուղեցույցներին համապատասխան՝ պատշաճ ուշադրություն դարձնելով տնտեսմանը և արյունավետությանը, և միայն այն նպատակներով, որոնց համար հատկացվել են, և
- Կանխարգիկել և բացահայտել խարդախությունը կամ այլ սխաները:

2019թ. ղեկավարությունը 31-ին ավարտվող տարվա հատուկ նպատակների ծրագրի ֆինանսական հաշվետվությունները հաստոտվել են պահպանակի կողմից 2020թ. հունիսի 28-ին:

Արքունի Սողոմոնյան
Հարձադիր տնօրեն

Լևոն Դուցյան
Ֆինանսավարչական տնօրեն



ԱՆԿԱԽ ԱՌԻԴԻՏՈՐԻ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

Ներկայացվում է Հայաստանի Տարածքային Զարգացման Հիմնադրամի ղեկավարությանը

Կարծիք

Մենք առողջություն ենք ենթարկել 23.02.2016թ. կնքված ՎԶՄԲ Վարչկային Համաձայնագրով ֆինանսավորվող (Վարկային Համաձայնագիր) և Հայաստանի Տարածքային Զարգացման Հիմնադրամի (ՀՏԶՀ) կողմից իրականացվող “Տեղական տնտեսության և ենթակառուցվածքների զարգացման ծրագիր” (Ծրագիր) հատուկ նպատակների ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա դրամական միջոցների մուտքերի և վճարումների մասին հաշվետվությունը, ըստ բաղադրիչների ֆունդերի օգտագործման մասին հաշվետվությունը, ինչպես նաև հատուկ նպատակների ֆինանսական հաշվետվություններին կից հաշվապահական հաշվառման բաղաքանության ամփոփը և այլ ծանոթագրությունները:

Մեր կարծիքով, հատուկ նպատակների ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր եական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Ծրագրի 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա դրամական միջոցների հոսքերը՝ համաձայն «Ֆինանսական հաշվետվություններ հաշվապահական հաշվառման դրամային միջոցների սկզբունքով» Հանրային Հատվածի Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտի (ՀՀՀՍՍ-դրամային միջոցների սկզբունք):

Կարծիքի հիմք

Մենք առողջություն իրականացրել ենք Հաշվապահների Միջազգային Դաշնության (ՀՄԴ) ներքո գործող Առողջության և Երաշխավորման Միջազգային Ստանդարտների խորհրդի (ԱԵՍՍԻ) կողմից հրապարակված Առողջության միջազգային ստանդարտներին (ԱՍՍ-ներին) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացնում է նկարագրված է սույն հաշվետվության «Առողջության պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների առողջությունը համար» բաժնում:

Մենք անկախ ենք Ծրագրից և ՀՏԶՀ-ից՝ համաձայն Հաշվապահների էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակած Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի էթիկայի կանոնագրքի (ՀԵՍՍԻ կանոնագիրը), և պահպանել ենք էթիկայի այլ պահանջները՝ համաձայն ՀՄԴ-ի կանոնների:

Մենք համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավականաչափ ու համապատասխան առողջության ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Հանգամանքի շեշտադրում – Դրամային միջոցների սկզբունք

Առանց ձևափոխելու մեր կարծիքը, Ձեր ուշադրությունն ենք հրավիրում ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծնք. 2-ին, որտեղ ներկայացված է, որ այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստված են դրամային միջոցների սկզբունքով, որի պատճառով, այս հաշվետվությունները կարող են չհամապատասխանել այլ նպատակներով օգտագործման համար:

Հանգամանքի շեշտադրում – Հետազա դեպքեր

Առանց ձևափոխելու մեր կարծիքը, Ձեր ուշադրությունն ենք հրավիրում ֆինանսական հաշվետվությունների ծնք. 11.2-ի վրա, որը նկարագրում է հաշվետու ամսաթվից հետո COVID-19 համավարակի հնարավոր ազդեցությունը Ծրագրի վրա:

Հեկավարության պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար
ՀՏԾՀ-ի դեկավարությունը պատասխանատու է ՀՄԴ-ի Հանրային Հատվածի Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ՀՀՀՍՍԽ) կողմից հրապարակված «Ֆինանսական հաշվետվություններ հաշվապահական հաշվառման դրամային միջոցների սկզբունքով» ՀՀՀՍ ստանդարտի և Համաշխարհային Բանկի կողմից ֆինանսավորվող ներդրումային գործառնությունների Ֆինանսական Շեռնարկի (ՀԲ ուղեցույց) համաձայն հատուկ նպատակների ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման համար և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որը, դեկավարության կարծիքով, անհրաժեշտ է՝ խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաքյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Առողջությի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների առողջության համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ հատուկ նպատակների ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով գերծ են էական խեղաքյուրումներից, անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացած լինելու հանգամանքից. և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող առողջությունի եզրակացություն։

Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, սակայն այն չի երաշխավորում, որ ԱՍՍ-ներին համապատասխան իրականացրած առողջությամբ միշտ կհայտնաբերի բոլոր էական խեղաքյուրումները, եթե նրանք առկա են Խեղաքյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի արդյունքում և համարվում են էական, եթե խեղամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն հատուկ նպատակների ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների այդ հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա։

ԱՍՍ-ների համաձայն իրականացրած առողջության ողջ ընթացքում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություններ և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն։

Ի լրումն՝

- հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով հատուկ նպատակների ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաքյուրման ռիսկերը, նախազծում և իրականացնում ենք առողջութրական ընթացակարգեր այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով և ձեռք ենք բերում առողջութրական ապացույցներ, որոնք բավարար և համապատասխան ենք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար։ Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաքյուրման շխայտնաբերման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաքյուրման շխայտմաբերման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցափր համաձայնություն, գերծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի շարաշահում։
- ձեռք ենք բերում առողջութիւն վերաբերող ներքին հսկողության մասին պատկերացում՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան առողջութրական ընթացակարգեր նախագծելու, և ոչ Ընկերության ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար,
- գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված բաղարականության տեղին լինելը, ինչպես նաև դեկավարության կողմից կատարված հաշվապահական գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը,
- գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բավանդակությունը, ներառյալ՝ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների և դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը։

Մենք, ի թիվս այլ հարցերի, դեկավարությանը տեղեկացնում ենք առևիտի առաջադրանքի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև առևիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Եզրակացություն իրավական այլ պահանջներին համապատասխանելու վերաբերյալ

Վարկային Համաձայնագրերի պահանջների պահպանման նպատակով, ՀՏՕՀ-ի դեկավարությունը պետք է ապահովի, որ

1. Ֆոնդերն օգտագործվել են Հայաստանի Հանրապետության և Վերակառուցման և Զարգացման Միջազգային Բանկի (ՎԶՄԲ) միջև կերպած Վարկային Համաձայնագրում նշված պայմաններին և Համաշխարհային Բանկի համապատասխան ուղեցույցներին համապատասխան՝ պատշաճ ուշադրություն դարձնելով տնտեսմանը և արդյունավետությանը, և միայն այն նպատակներով, որոնց համար հատկացվել են:
2. Փոխհատուցման դիմումներում ներկայացված ծախսերը ապահովված են համապատասխան հիմնավորող փաստաթղթերով, գրանցումներով և հաշիվներով: Փոխհատուցման դիմումներում ներառված և փոխհատուցված ծախսերը ընդունելի են ֆինանսավորման համար՝ համաձայն Վարկային Համաձայնագրի: ՀՏՕՀ-ի կողմից հաշվետու տարվա վերաբերյալ՝ ներկայացված Միջանկյալ Ֆինանսական Հաշվետվությունները համապատասխանում են հաշվապահական գրանցումներին:
3. Նպատակային հաշիվները վարիվել են համաձայն Վարկային Համաձայնագրի պայմանների և Համաշխարհային Բանկի համապատասխան ուղեցույցների:
4. Ֆինանսավորվող աշխատանքները, ապրանքները և ծառայությունները ձեռք են բերվել համաձայն Վարկային համաձայնագրի պայմանների և Համաշխարհային Բանկի համապատասխան ուղեցույցների:

Մեր կարծիքով, 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում ՀՏՕՀ-ի դեկավարությունը պահպանել է նշված պահանջները:

“Բի-Դի-Օ Արմենիա” ՓԲԸ
28 հունիսի, 2020թ.

Վահագն Սահակյան, FCCA
Տնօրեն



Գևել Խաչատրյան, FCCA
Առևիտի դեկավար

Հոդվածներ	Միավոր	Փաստացի		Նպատակնախ		Ընթաց
		31.12.2019 ավարտված տարի	Աճողական առ 31.12.2019 ավարտված տարի	Աճողական առ 31.12.2019 ավարտված տարի	Աճողական առ 31.12.2019 ավարտված տարի	
Դրամական միջցւերի սկզբանական մեացորդ	6	414,394	-	-	-	Ակնդական առ 31.12.2019
Ֆակտի առդյունքներ	9	3,676,254	5,861,037	-	-	-
ՎՀՄԲ կարկ 8572 :AM		728,758	1,137,515	-	-	-
Հարամեր		4,405,012	6,998,552	-	-	-
Ֆունկցի օգտագործում	10					
(1) Ապրանքներ, աշխատակիցներ, ոչ-խթիրդառնական ծառայութառներ, խթիրդառների ծառայություններն առաջացնելու համար Մաս 1-ի և Մաս 2-ի գծով		3,586,121	5,524,242	4,265,379	6,203,500	679,258
(2) Չորթանակն ծախսներ		72,331	175,314	113,904	216,887	41,573
(4) Ապրանքներ, աշխատանքներ, ոչ-խթիրդառնական ծառայութառներ, խթիրդառների ծառայությունների Ծրագրի Մաս 3-ի գծով Նախական վճար		-	-	-	-	-
Ըստակել		3,658,452	5,837,056	4,379,283	6,557,887	720,831
Արտադրության տարբերական հօգատ		2,972	2,430	-	-	720,831
Հրամական մեջների վերջնական մեացորդ	6	1,163,926	1,163,926	-	-	-

ԳՐԱԴԱՐԱՆ

ԱՐԵՎԻՆ



ԵԱՀԱՅՈՒԹԻՒՆ ԱՎԱՐԱՐ ԱՎԱՐԱՐ ԱՎԱՐԱՐ ԱՎԱՐԱՐ

WILHELM HÜBLER

2013թ. դեկտեմբերի 31-ին ափանություններին վերաբերություն

Ծրագրի բառարիթիկը	Փաստաթիվ		Նպատակավճ		Ելքում
	31.12.2019 այդարտության ամսաթիվ տարի	Ամողական առ 31.12.2019	31.12.2019 այդարտության տարի	Ամողական առ 31.12.2019	
Մաս 1. Մշակութային ժառանգության կենսորների վերածնություն զրառացնոց թյան կրթութեանքի զարգացում	3,658,452	5,699,556	4,379,283	6,420,387	720,831
1.a. Ժառանգության կենսորների վերականգնում	-	-	-	-	-
1.b. Զրուաշրջության եղթուինելի զարգացում	3,478,761	5,328,026	4,016,059	5,865,324	537,298
1.c. Հանրային հեռակառուցվածքների տրամադրում մասնակիր ներկրուների ներքաղավան նպատակով	-	-	-	-	-
1.d. Ծրագրի կառավարում, նախագծում և Ձեմարարության վերահսկում	179,691	371,530	363,224	555,063	183,533
Մաս 2. Բնադրության զարգացում	-	-	-	-	-
Մաս 3. Արտակարգ իրավակիններին շուազ պրագասերում	-	-	-	-	-
Նախական կճար	-	137,500	-	137,500	-
Ընդամենը	3,658,452	5,837,056	4,379,283	6,557,887	720,831

ԱՐԵՎԱՏՅԱՆ ՄԱԿԱՐԾ

Digitized by Google



ՀԱՏՈՒԿ ՆԴԱՏԱՎԱՆԵՐԻ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Տեղական տնտեսության և ենթակառուցվածքների զարգացման ծրագիր
ՎԶՄԲ վարկ 8572-AM
2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա վերաբերյալ

1. Ըստհանուր տեղեկություններ

1.1. Ծրագրի ֆինանսավորումը

Համաձայն 2016թ. փետրվարի 23-ին Հայաստանի Հանրապետության և Վերակառուցման և Զարգացման Միջազգային Բանկի (ՎԶՄԲ) միջն կնքված 8572-AM վարկային համաձայնագրի՝ ՎԶՄԲ-ն Հայաստանի Հանրապետությանն է տրամադրել 55,000,000 USD (ԱՄՆ դրամ) գումար:

Վարկը տրամադրվել է իրականացնելու «Տեղական տնտեսության և ենթակառուցվածքների զարգացման ծրագիր» (Ծրագիր):
Վարկային համաձայնագիրը ուժի մեջ է մտել 29.12.2016թ.-ին:

ՎԶՄԲ 8572-AM վարկի համար ծախսերի կատարման վերջնաժամկետ է սահմանված 2023թ.-ի մարտի 31-ը:

Մինչև փակման ամսաթիվը կատարված ծախսերը ներկայացնելու արտոնյալ ժամկետ է սահմանված փակման ամսաթիվից հետո չորս ամիս՝ 31.07.2023թ.-ը:

1.2 Ծրագրի նպատակը

Ծրագրի նպատակն է բարելավել ենթակառուցվածքային ծառայությունները և ինստիտուցիոնալ կարողությունները Հայաստանի ընտրված տարածաշրջաններում տեղական տնտեսության մեջ զրոսաշրջային ոլորտից ստացվող աջակցության ավելացման համար:

Ծրագիրը բաղկացած է հետևյալ մասերից:

Մաս 1. Մշակութային ժառանգության կենտրոնների վերականգնում և զրոսաշրջության երթուղիների զարգացում

ա) Ներորումային ենթածրագրի ֆինանսավորման տրամադրում մասնակից շահառուներին բաղարային վերականգնման աշխատանքների իրականացումը ֆինանսավորելու համար, ներառյալ, բայց չսահմանափակվելով, հանրային ենթակառուցվածքների, շենքերի ճակատային մասերի և տանիքների, հանրային տարածքների, բանգարանների, մերձատար ճանապարհների, ջրամատակարարման ու ջրահեռացման համակարգերի և փողոցների լուսավորության վերականգնմամբ:

բ) Ներորումային ենթածրագրի ֆինանսավորման տրամադրում մասնակից շահառուներին մշակութային ժառանգության պահպանության և տեղանքի կառավարման բարելավման աշխատանքների ֆինանսավորման համար, որոնք, ի թիվս այլոց, կարող են ներառել. (i) այցելավայրերի կառավարման պլանների վերաբերյալ առաջարկությունների իրականացում, (ii) այցելուի համար նախատեսված օբյեկտների կառուցում՝ տեղեկատվական կենտրոններով, սրճարաններով, հանրային զուգարաններով և անվտանգ կայանատեղիով, (iii) մշակութային ժառանգության հուշարձանների, թանգարանների և հարակից տների պահպանում, և (iv) մերձատար ճանապարհների և հանրային ենթակառուցվածքների հետ կապի բարելավում:

գ) Հանրային ենթակառուցվածքների տրամադրում մասնավոր ներորումների

Ներզրավման նպատակով՝ աշակել Ծրագրի վայրերում ընտրված գրոսաշրջության մեջ կամ ազրորիզինեսում ներդրումներ կատարելու պատրաստ մասնավոր հատվածի անձանց, կոմպլեմենտար հանրային ենթակառուցվածք ներդնելու միջոցով:

Դ) Ծրագրի կառավարում, նախագծում և շինարարության վերահսկում:

Մաս 2. Բնստիտուցիոնալ գարզացում

Այս բաղադրիչով կբարձրացվի Հայաստանի Տուրիզմի կոմիտեի, Պատմական և մշակութային ժառանգության պաշտպանության գործակալության, Ծրագիրն իրականացնող գրասենյակի, տեղական և տարածաշրջանային այլ կազմակերպությունների ինստիտուցիոնալ կարողությունները:

Կապահովվի ժամանման վայրերի կառավարման կազմակերպումը և կստեղծվեն գրասենյակներ մարզերում: Կպատրաստվեն օրյեկտների կայուն կառավարման պահաներ, կմատուցվեն խորհրդատվական ծառայություններ գրոսաշրջային ՓՄՀ-ների բացման/ընդլայնման համար:

Մաս 3. Արտակարգ իրավիճակներին շտապ արձագանքում

Անհրաժեշտության դեպքում աջակցության ցուցաբերում համապատասխան արտակարգ իրավիճակների առաջացման դեպքում:

1.3 Բյուջեն

Ծրագիրը ֆինանսավորվում է.

- ՎԶՄԲ 8572-ԱՄ վարկով,
- ՀՀ Կառավարության համաֆինանսավորմամբ,

Ծախսային հորդանակ	ՎԶՄԲ 8572-ԱՄ վարկ	ՀՀ Կառավարություն	Ընդամենք	Վարկով ֆինանսավորվող մասնաբաժին (ներառյալ հարկերը)
	USD	USD համարժեք	USD	
(1) Ասրանքներ, աշխատանքներ, ոչ-խորհրդատվական ծառայություններ, խորհրդատունների ծառայություններ և Դասընթացներ Ծրագրի Մաս 1-ի և Մաս 2-ի գծով	53,962,500	13,490,625	67,453,125	80%
(2) Գործառնական ծախսեր	900,000	225,000	1,125,000	80%
(3) Նախնական վճար	137,500	-	137,500	100%
(4) Ավրանքներ, աշխատանքներ, ոչ-խորհրդատվական ծառայություններ, խորհրդատունների ծառայություններ Ծրագրի Մաս 3-ի գծով	-	-	-	-
Ընդամենք	55,000,000	13,715,625	68,715,625	

1.4 Ծրագրի իրականացում

Ծրագիրը իրականացվում է Հայաստանի Տարածքային Զարգացման Հիմնադրամի (ՀՏԶՀ) կողմից, և անվանվում էր Հայաստանի Սոցիալական Ներդրումների Հիմնադրամ (ՀՄՆՀ), համաձայն ՎԶՄԲ-ի և ՀՄՆՀ-ի միջն 23.02.2016թ.-ին ստորագրված Ծրագրի Համաձայնագրի:

ՀՄՆՀ-ը հիմնադրվել է միակ հիմնադիր Հայաստանի Հանրապետության Կառավարության 11.04.2000թ. N 162 որոշումով՝ որպես անկախ, շահույթ չհետապնդող կազմակերպություն՝ համայնքի նախաձեռնության և պահանջարկի հիման վրա գործունեության միջոցով փորձածավալ ենթակառուցվածքների վերականգնմանը աջակցման համար:

ՀՏԶՀ-ն իրականացնում է ՀԲ-ի և այլ դուռըների կողմից ֆինանսավորվող ծրագրեր՝ նպաստելով.

- բնակչության կենսամակարդակի բարձրացմանը՝ սոցիալական և տնտեսական ենթակառուցվածքների և հանրային ծառայությունների, աշխատանքի, ներդրումային գործունեության որակի և հասանելիության բարելավման միջոցով,
- ՀՀ-ի տարածաշրջանների ինստիտուցիոնալ և ֆինանսական հզորացմանը:

Հոգարարձուների Խորհուրդը ՀՏԶՀ-ի բարձրագույն կառավարման մարմինն է:

ՀՏԶՀ-ի գրանցման հասցեն է՝ ՀՀ, Երևան, 0037, Կ. Ռևոլյուց 31:

2. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ

2.1 Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստում և ներկայացում

Ծրագրի հատուկ նպատակների ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Հաշվապահների Միջազգային Դաշնության (ԸՄԴ) ներքո գործող Հանրային Հատվածի Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ՀՀՀՍՍԻ) կողմից հրապարակված «Ֆինանսական հաշվետվություններ հաշվապահական հաշվառման դրամային միջոցների սկզբունքով» Հանրային Հատվածի Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների և ներկայացվել են Համաշխարհային Բանկի կողմից ֆինանսավորվող ներդրումային գործառնությունների Ֆինանսական Զեռնարկի՝ «RM 3 - Ֆինանսական հաշվետվողականություններ և Առողջություն»-ի (մարտ 2010) համաձայն:

Այս հատուկ նպատակների ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս կիրառվել է առորեն ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը: Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն:

2.2 Հաշվապահական հաշվառման դրամային միջոցների սկզբունք

Այս հատուկ նպատակների ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են ներկայացվել են, կիրառելով հաշվապահական հաշվառման դրամային միջոցների սկզբունքը:

Հաշվապահական հաշվառման դրամային միջոցների սկզբունքի կիրառման դեպքում գործարքները և այլ դեպքերը ճանաչվում են միայն այն դեպքում, եթե դրամական միջոցը կամ համարժեքը ստացվել է կամ վճարվել:

Դրամային միջոցների սկզբունքով պատրաստված ֆինանսական հաշվետվությունները տրամադրում են տեղեկատվություն ժամանակաշրջանում ստացված դրամական միջոցների, դրամական միջոցների օգտագործման ուղղությունների և հաշվետու ամսաթվի դրությամբ դրամական միջոցների մնացորդների վերաբերյալ:

2.3 Ներկայացման արժույթը

Այս հատուկ նպատակների ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթը ԱՄՆ դոլարն է (USD):

2.4 Գործարքներ արտարժույթով

Արտարժույթը Ծրագրի ներկայացման արժույթից տարբերվող արժույթն է:

Ծրագրի բանկային հաշվները վարկում են ԱՄՆ դոլարով և ՀՀ դրամով:

ՀՀ դրամով իրականացված գործարքները փոխարկվում են ԱՄՆ դոլարի՝ գործարի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Որպես փոխարժեք ընդունվում է Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակված արժութային շուկայում արտարժույթի նկատմամբ ֆունկցիոնալ արժույթի միջին փոխարժեքը:

31.12.2018թ. դրությամբ ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված պաշտոնական փոխարժեքն է՝ 1 ԱՄՆ դոլար = 483.76 դրամ:

31.12.2019թ. դրությամբ ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված պաշտոնական փոխարժեքն է՝ 1 ԱՄՆ դոլար = 479.70 դրամ:

2.5 Ծրագրի բյուջե

Ֆինանսավորման և ծախսումների տարեկան բյուջեները հիմնված են ծրագրի համաձայնազրի հաստատված բյուջեի վրա (ծնթ. 1.3):

Ծախսումների բյուջեն ստեղծվել է վերջին ժամանակահատվածի փաստացի կուտակված ծախսերի հիման վրա՝ գումարած տվյալ ժամանակահատվածի փոփոխված գնումների պլանը:

2.6 Հարկեր

Ծրագրի շրջանակներում հարկերը վճարվում են հարկային օրենսդրության ընդհանուր կարգով:

**3. Վարկային միջոցների առհանումների հաշվետվորյուն
(SOE և SUMMARY SHEET)**

ՎԶՄԲ վարկ 8572-ԱՄ

2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ

ԱՍՆ դույար

Դիմումի համար	Ամսաթիվը	Ծախսային հողվածներ		Ընդամենը
		(1) Ապրանքներ, աշխատանքներ, ոչ-խորհրդատվական ծառայութուններ, խորհրդատունների ծառայություններ և Դասընթացներ Ծրագրի Սառ 1-ի և Սառ 2-ի գծով	(2) Գործառնական ծախսներ	
10	26/03/2019	577,189	8,418	585,607
12	14/05/2019	16,382	13,340	29,722
13	18/07/2019	1,058,510	13,747	1,072,257
14	20/08/2019	515,156	4,622	519,778
15	27/09/2019	521,621	5,538	527,159
16	16/12/2019	233,517	8,214	241,731
Ընդամենը		2,922,375	53,879	2,976,254

4. Նպատակային հաշվի հաշվետվորյուն

Խուել	ՎԶՄԲ վարկ 8572-ԱՄ
Հաշվետամար	900000902818
Բանկ	Կենտրոնական զանձապետարան
Հասցե	Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0010, Մելիք Աղամյան փ. 1,
Արժույթ	ԱՍՆ դոլար

31.12.2019թ.
ավարտված տարի
ԱՍՆ դույար

1. Ակզրիական մեացորդ	414,394
2. Ավելացում. Ակզրիական տարբերություն	7
3. ՀԲ ֆոնդի կանխավճար/համալրում	3,676,254
4. Նվազեցում. Նպատակային հաշվից վերադարձ ՀԲ-ին	-
5. Նպատակային հաշվին համալրված գումարը	4,090,655
6. Նպատակային հաշվի վերջնական մեացորդն	1,163,926
7. Ավելացում. Վճարված ընդունելի ծախսների գումար	2,926,726
8. Նվազեցում. Ատացված տոկոսներ (եթե կրեդիտագրվել են նպատակային հաշվիվ)	-
9. Ընդամենը հաշվառված համալրում	4,090,652
10. Վերջնական տարբերություն (5)-(9)	3

5. Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը բացահայտում է Ծրագրի ակտիվները, պարտավորությունները և գուտ ակտիվները հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Ներկայացված է հաշվեզրման հիմունքով, համաձայն որի՝ գործարքները ճանաչվում են, եթե տեղի են ունենում (այլ ոչ միայն, եթե դրամական միջոցները ստացվում կամ վճարվում են):

	Ծնր.	31.12.2019 ԱՄՆ դոլար	31.12.2018 ԱՄՆ դոլար
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Դրամական միջոցներ	6	1,163,926	414,394
Կանխավճարներ	7	<u>72,077</u>	966,246
ԸՆԴԱՍԵՆԸ ԱԿՏԻՎՆԵՐ		<u>1,236,003</u>	<u>1,380,640</u>
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Վճարվելիք գումարներ	8	164,810	46,475
Ընդունել պարտավորություններ		<u>164,810</u>	<u>46,475</u>
ԶՈՒՏ ԱԿՏԻՎԸ			
Աճողական եկամուտ			
Ֆոնդեր	9		
ՎԶՄԲ 8572-AM		5,861,037	2,184,783
ՀՀ Կառավարության համաֆինանսավորում		<u>1,137,515</u>	<u>408,757</u>
Ընդունել ֆոնդեր		<u>6,998,552</u>	<u>2,593,540</u>
Աճողական ծախսեր			
Մրագրի ծախսեր		5,929,789	1,258,833
		<u>5,929,789</u>	<u>1,258,833</u>
Արտարժույթի տարբերությունից օգուտ/(կրուտ)		2,430	(542)
ԸՆԴԱՍԵՆԸ ԶՈՒՏ ԱԿՏԻՎՆԵՐ		<u>1,071,193</u>	<u>1,334,165</u>

6. Դրամական միջոցներ

Հաշիվ	Բանկ	Արժույթ	31.12.2019 ԱՄՆ դոլար	31.12.2018 ԱՄՆ դոլար
Նպատակային հաշիվ (ՎԶՄԲ 8572-AM)	Գանձապետարան	ԱՄՆ դոլար	1,163,926	414,394
			<u>1,163,926</u>	<u>414,394</u>

7. Կանխավճարներ

	31.12.2019 ԱՄՆ դոլար	31.12.2018 ԱՄՆ դոլար
Կանխավճարներ աշխատանքների գծով*	72,077	966,246
	<u>72,077</u>	<u>966,246</u>

(*) Մինչև 20% կանխավճար տրամադրվում է շինարարական աշխատանքների իրակացնող կազմակերպություններին համապատասխան բանկային երաշխիքների ստացման դեպքում:

8. Վճարվելիք գումարներ

	31.12.2019	31.12.2018
Աշխատանքների գծով (պահումներ)*	<u>164,810</u>	<u>46,475</u>
	<u>164,810</u>	<u>46,475</u>

(*) Պահումները կատարվում են աշխատանքների դիմաց դուրս գրված հաշիվների 5%-ի չափով որպես կատարված աշխատանքների որակի երաշխիք, որից 2.5%-ը վճարվում է աշխատանքների ավարտական ակտը ստորագրելուց հետո, իսկ մնացած 2.5%-ը պահվում է մինչև մեկ տարի ժամկետով՝ որպես կատարված աշխատանքների որակի երաշխիք կամ վճարվում է մեկ տարի ժամկետ ունեցող բանկային երաշխիքի հիման վրա:

9. Ֆոնդեր

9.1. ՎԶՄԲ 8572-ԱՄ վարկ

	31.12.2019թ. ավարտված տարի ԱՄՆ դոլար	Կուտակային առ 31.12.2019թ. ԱՄՆ դոլար
Կանխավճար SOE ընթացակարգեր, Առհանումների հաշվետվություններ	700,000	1,700,000
Նախնական վճար	2,976,254	4,023,537
Ընդամենը	-	137,500
	<u>3,676,254</u>	<u>5,861,037</u>
Ընդամենը ֆինանսավորման բյուջեի 31.12.2019թ.-ի դրությամբ հատկացված ֆինանսավորման տոկոսը		55,000,000
		11%

9.2.ՀՀ Կառավարության համաֆինանսավորում

	31.12.2019թ. ավարտված տարի ԱՄՆ դոլար	Կուտակային առ 31.12.2019թ. ԱՄՆ դոլար
Ներդրումներ դրամական միջոցներով Ընդամենը	728,758	1,137,515
Ընդամենը ֆինանսավորման բյուջեի 31.12.2019թ.-ի դրությամբ հատկացված ֆինանսավորման տոկոսը	<u>728,758</u>	<u>1,137,515</u>
		13,715,625
		8%

10. Ծրագրի կուտակային ծախսեր

10.1. Ծրագրի ծախսումները ըստ ֆինանսավորման աղյուրների

ԱՄՆ դրամ

Հոդված	31.12.2019թ.-ին ավարտված տարի		
	ՎԶՄԲ 8572- ԱՄ վարկ	ՀՀ Կառավարություն	Ընդամենը
(1) Ապրանքներ, աշխատանքներ, ոչ-խորհրդատվական ծառայութուններ, խորհրդատունների ծառայություններ և Դասընթացներ՝ Ծրագրի Մաս 1-ի և Մաս 2-ի գծով	2,868,860	717,261	3,586,121
(2) Գործառնական ծախսեր	57,866	14,465	72,331
(4) Ապրանքներ, աշխատանքներ, ոչ-խորհրդատվական ծառայութուններ, խորհրդատունների ծառայություններ Ծրագրի Մաս 3-ի գծով	-	-	-
Նախնական վճար	-	-	-
Ընդամենը	2,926,726	731,726	3,658,452

ԱՄՆ դրամ

Հոդված	Կուտակային առ 31.12.2019թ.		
	ՎԶՄԲ 8572- ԱՄ վարկ	ՀՀ Կառավարություն	Ընդամենը
(1) Ապրանքներ, աշխատանքներ, ոչ-խորհրդատվական ծառայութուններ, խորհրդատունների ծառայություններ և Դասընթացներ՝ Ծրագրի Մաս 1-ի և Մաս 2-ի գծով]	4,419,356	1,104,886	5,524,242
(2) Գործառնական ծախսեր	140,251	35,063	175,314
(4) Ապրանքներ, աշխատանքներ, ոչ-խորհրդատվական ծառայութուններ, խորհրդատունների ծառայություններ Ծրագրի Մաս 3-ի գծով	-	-	-
Նախնական վճար	137,500	-	137,500
Ընդամենը	4,697,107	1,139,949	5,837,056

10.2. Ծրագրի բյուջեի կատարում

Հոդված	Կուտակային առ 31.12.2019թ.		Բյուջե	Կատարում
	ԱՄՆ դրամ	ԱՄՆ դրամ		
(1) Ապրանքներ, աշխատանքներ, ոչ-խորհրդատվական ծառայություններ, խորհրդատունների ծառայություններ և Դասըթացներ՝ Ծրագրի Մաս 1-ի և Մաս 2-ի գծով	5,524,242	67,453,125		8%
(2) Գործառնական ծախսներ	175,314	1,125,000		16%
(4) Ապրանքներ, աշխատանքներ, ոչ-խորհրդատվական ծառայություններ, խորհրդատունների ծառայություններ՝ Ծրագրի Մաս 3-ի գծով	-	-		-
Նախնական վճար	137,500	137,500		100%
Ընդամենը	5,837,056	68,715,625		8%

11. Հաշվետու ամսաթվից հետո դեպքեր

11.1. Փոխառուցման դիմումներ

Հաշվետու ժամանակահատվածին վերաբերող 536,078 ԱՄՆ դրամ ծախսումներ ներառող N17 առհանումն դիմումը ներկայացվել է ՀԲ-ին 13.02.2020թ.-ին և հաստատվել 18.02.2020թ.-ին:

11.2. Կորոնավիրուսի համաձարակ

Հաշվի առնելով նոր տիպի կորոնավիրուսի (COVID-19) համաձարակի լայն աշխարհագրական տարածումը 2020թ.-ի ընթացքում, ինչպես նաև Հայաստանի ամբողջ տարածքում, ՀՀ Կառավարությունը սահմանել է արտակարգ դրություն 2020 թվականի մարտի 16-ից մինչև օգոստոսի 12-ը: Ծրագրի դեկավարությունը գունում է, որ ստեղծված իրավիճակը կարող է անբարենպաստ ազդեցություն ունենալ Ծրագրի վրա, մասնավորապես այն կարող է հանգեցնել:

- Աշխատանքների իրականացման ժամկետների վրա,
- Ծրագրի համակարգման դժվարությունների, և
- Սահմանափակումներից բխող այլ բացասական հետևանքներ:

Ենելով իրադարձությունների զարգացման անկանխատեսելիությունից՝ Ծրագրի դեկավարությունը հնարավոր չէ համարում զնահատել վերոնշյալ դեպքի ֆինանսական հետևանքը հաշվետվությունների վրա:

**ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1. ԾՐԱԳՐԻ ԿՈՂՄԻՑ ՎՃԱՐՎԱԾ ԳՈՒՄԱՐՆԵՐԻ ԵՎ ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻ
ԲԱՆԿԻ ՓՈԽՀԱՏՈՒՑՈՒՄՆԵՐԻ ՀԱՍԱԴՐՈՒՄ**

*Տեղական տեսչության և եկթակառուցվածքների զարգացման ծրագիր
ՎԶՄԲ վարկ 8572-ԱՄ*

*2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա վերաբերյալ
ԱՄՆ դոլար*

Ծախսային հոդված	Դիմում	ՀՏՁՀ	ՀԲ	Տարբերություն
Կանխավճար	11	700,000.00	700,000.00	-
		700,000.00	700,000.00	-
(1) Ապրանքներ, աշխատանքներ, ոչ-խորհրդատվական ծառայություններ, խորհրդատուների ծառայություններ և Դասընթացներ Ծրագրի Սաս 1-ի և Սաս 2-ի գծով	10	577,189.10	577,189.10	-
	12	16,382.67	16,382.67	-
	13	1,058,509.93	1,058,509.93	-
	14	515,156.48	515,156.48	-
	15	521,620.87	521,620.87	-
	16	233,516.58	233,516.58	-
		2,922,375.63	2,922,375.63	-
(2) Գործառնական ծախսեր	10	8,417.75	8,417.75	-
	12	13,340.43	13,340.43	-
	13	13,746.56	13,746.56	-
	14	4,621.83	4,621.83	-
	15	5,537.61	5,537.61	-
	16	8,214.11	8,214.11	-
		53,878.29	53,878.29	-
Ընդամենը		3,676,253.92	3,676,253.92	-